

Program profilaktyczno - wychowawczy

Szkoły Podstawowej im Batalionów Chłopskich

w Różance na rok 2019/2020

Podstawa prawna

Obowiązujące akty prawne

- **Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 poz. 59)**
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. *w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli*
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej* (Dz. U. 2017, poz. 356)
- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* (art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1.)
- *Program „Polityka Prorodzinna Państwa”* (listopad 1999 r.)
- *Konwencja o Prawach Dziecka*, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. *w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym* (Dz. U. Nr 112, poz. 537).
- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).**
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. *w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.*
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).**
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* (Dz. U. Nr 10, poz. 55).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o postępowaniu w sprawach nieletnich* (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).**

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1113).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- **Koncepcja Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły Podstawowej w Różance.**
- *Szkolny Zestaw Programów Nauczania.*

- Szkoła realizuje cele wychowawcze wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Ustawy o Systemie Oświaty, Podstawy Programowej Kształcenia Ogólnego, Statutu Szkoły oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

I. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczy realizowany w Szkole Podstawowej w Różance, opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści Szkolnego Programu Wychowawczego są spójne ze Statutem Szkoły, Programem Profilaktyki i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania. Istotą działań wychowawczych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej.

II. Misja szkoły

W naszej szkole panuje duch przyjaźni, wzajemnego szacunku, tolerancji oraz klimat przyjaznego i otwartego dialogu. Kształtujemy w sercach dzieci i młodzieży uczucia patriotyczne, wrażliwość na tradycję i kulturę swojego regionu i narodu. Wyczulamy na dobro wspólne, uczymy młodzież odpowiedzialności za swoje postępowanie i przyszłość ojczyzny. Zapewniamy pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym i fizycznym, zapewniamy pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Celem programu wychowawczego jest wychowanie dziecka w oparciu o przyjęte wartości, umiającego dokonywać właściwych wyborów, człowieka o otwartym umyśle, świadomego swoich korzeni i odczuwającego ścisły związek między przeszłością, teraźniejszością i przyszłością

Podstawę naszych działań stanowi ustabilizowany charakter naszej szkoły, jej ciągłość wychowawcza, tradycje i zwyczaje. Program wychowawczy zgodny jest z zasadami profilaktyki.

Jesteśmy szkołą, która:

- Zapewnia wszechstronny rozwój osobowości uczniów.
- Pielęguje podstawowe ponadczasowe wartości.
- Wspomaga rodzinę w procesie wychowania.
- Gwarantuje nauczanie przez wysoko wykwalifikowaną kadre, opierającą współpracę z uczniami i rodzicami na zasadzie partnerstwa.
- Jest przyjazna dla ucznia, rodziców i nauczycieli.
- Zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa

III. Sylwetka absolwenta:

Dążeniem szkoły jest, aby uczeń kończący posiadał następujące cechy:

- ma odpowiedni zasób wiedzy umożliwiający mu kontynuowanie nauki
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji
- potrafi samodzielnie i krytycznie myśleć
- potrafi odróżnić dobro od zła oraz oprzeć się presji rówieśników i negatywnym zachowaniom
- posiada umiejętności pracy w zespole, wykazuje inicjatywę
- umie rozwiązywać problemy w sposób twórczy
- jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasad dobrych obyczajów
- dostrzega potrzeby innych, umie nieść pomoc
- zna historię swojej szkoły, rozumie doniosłość tradycji, szanuje symbole szkoły.

IV. Cele ogólne

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze cele pracy wychowawczej to:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wspieranie rozwoju dzieci które rozpoczęły edukację w wieku 6 lat
- dbanie o prawidłowy rozwój fizyczny,
- wspieranie rozwoju uczniów z niepełnosprawnością
- przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, kształtowanie postawy tolerancji i szacunku do drugiego człowieka,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,

- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- promocja zdrowego stylu życia,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- wzbudzanie poczucia bezpieczeństwa dziecka,
- współpraca z rodzicami oparta na partnerstwie,
- integracja ze środowiskiem.

V. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczego,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców, Samorządem Uczniowskim oraz Radą Rodziców.
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

2. Rada pedagogiczna:

- opracowuje i zatwierdza program wychowawczy szkoły, przy współpracy Rady Rodziców i samorządu szkolnego,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczego, realizuje wynikające z niej wnioski.

3. Zespół wychowawców:

- diagnozuje sytuację wychowawczą szkoły,
- określa cele pracy wychowawczej na dany rok szkolny,
- współpracuje z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze współdziałając z rodzicami,

- podejmuje działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

4. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas i rodzicami uczniów w zakresie realizacji zadań wychowawczych,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością i terroryzmem
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

5. Wychowawcy klas:

- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- opracowują z rodzicami roczny plan pracy wychowawczej dla swoich klas i realizują go w trakcie roku szkolnego, a następnie przygotowują sprawozdanie z jego realizacji i wnioski do dalszej pracy,
- są członkami Zespołu Wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych.

6. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczy
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych uczniów,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,

7. Samorząd uczniowski:

- współtworzy Szkolny Program Wychowawczy,
- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

VI. Uroczystości i tradycje szkoły.

- Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- Dzień chłopaka
- Dzień Edukacji Narodowej, pasowanie na ucznia,
- Święto Niepodległości,
- Andrzejkki szkolne,
- Mikołajki klasowe,
- Szkolne spotkanie wigilijne,
- Walentynki,
- Dzień kobiet,
- Święto Patrona Szkoły,
- Święta majowe,
- Dzień rodziny,
- Zakończenie roku szkolnego,

VII. Harmonogram działań.

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów-wczesne rozpoznawanie problemów dydaktycznych i wychowawczych	przeprowadzanie diagnoz na poszczególnych lekcjach, obserwacja	nauczyciele, wychowawcy pedagog	cały rok
	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów. Wspieranie rozwoju dzieci, które rozpoczęły edukację w wieku 6 lat i wyrównywanie szans edukacyjnych.	prowadzenie zajęć pozalekcyjnych-wyrównawczych, kół zainteresowań, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym wsi, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły i poza nią	Nauczyciele pedagog	cały rok
	Kształcenie samodzielności formułowania i wyrażania sądów; ćwiczenie umiejętności argumentacji i wnioskowania	zajęcia lekcyjne i wychowawcze	wychowawcy	Cały rok szkolny

	Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie znaczenia edukacji w życiu	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, szkolne konkursy z nagrodami na najwyższą średnią i najlepszą frekwencję, prezentacja osiągnięć uczniów, eksponowanie nagród w szkole i wyróżnianie nagrodzonych uczniów na apelach szkolnych	wychowawcy	cały rok szkolny
	Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.	lekcje wychowawcze i zajęcia warsztatowe poświęcone tej tematyce,	wychowawcy.	cały rok

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
MORALNA	<p>Kształtowanie umiejętności myślenia wartościującego, akceptowanie fundamentalnych zasad moralnych, kształtowanie odpowiedzialności za własne słowa i czyny, gotowości do poświęceń,</p> <p>Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej</p>	<p>działalność charytatywna, wolontariat szkolny, spotkania integracyjne</p> <p>lekcje wychowawcze, lekcje religii poświęcone tej tematyce</p>	nauczyciele	cały rok szkolny

	Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych -przybliżenie sylwetki patrona szkoły.	lekcje, konkursy , gazetki, apele dotyczące patrona, świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu	nauczyciele historii, wychowawcy, ksiądz katecheta	cały rok szkolny
	Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu.	wycieczki, tematyczne ,lekcje wychowawcze,	wychowawcy	cały rok szkolny
	Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję.	zajęcia organizowane przez pedagoga szkolnego, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce,	Wychowawcy	Cały rok
	Promowanie zdrowego stylu życia.	respektowanie zwolnień lekarskich dotyczących tylko określonej grupy ćwiczeń (nie z całości zajęć) diagnoza indywidualna, grupowa dotycząca możliwości psychofizycznych uczniów, pomiar wysokości, masy ciała, wskaźnik BMI, rozpowszechnianie różnorodnych, nowoczesnych form aktywności fizycznej, zachęcanie do uczestnictwa w rajdach, wycieczkach turystyczno -krajoznawczych , zawodach, rozgrywkach sportowych, festynach o charakterze sportowo – rekreacyjnym. Dzień Sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka(dla uczniów i rodziców) zajęcia z profilaktyki uzależnień (m. in. nt. dopalaczy), zdrowe żywienie w stołówce	nauczyciele przyrody, wychowania fizycznego, wychowawcy higienistka szkolna	cały rok szkolny

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
SPOŁECZNA	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły- respektowane są normy społeczne. Kształtowanie kompetencji społecznych.	omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, informowanie rodziców na bieżąco o problemach wychowawczych.	Wychowawcy pedagog	cały rok
	Uczenie działania zespołowego, tworzenie klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.	zajęcia z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych,	Nauczyciele, wychowawcy	cały rok
	Doskonalenie kultury bycia, dbanie o higienę osobistą i estetyczny wygląd zewnętrzny.	zajęcia wychowawcze	higienistka szkolna wychowawcy rodzice	cały rok
	Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze,	Wychowawcy	cały rok szkolny
	Uczenie zasad samorządności i demokracji.	wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory do samorządu uczniowskiego	wychowawcy, opiekun samorządu uczniowskiego	cały rok

	Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych	wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami, pedagogizacja rodziców, analiza frekwencji uczniów, systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów i systematyczne usprawiedliwianie nieobecności przez rodziców	wychowawcy, rodzice uczniów	cały rok szkolny,
	Pomoc rodzinie w sytuacjach losowych i społecznych	współpraca z rodziną i instytucjami wspomagającymi	dyrektor, wychowawcy pedagog	cały rok
	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji ich dzieci, szczególnie dzieci z niepełnosprawnością	pedagogizacja rodziców, konsultacje z pedagogiem, wychowawcą, psychologiem	dyrektor, wychowawcy, RR, instytucje wspierające szkołę, pedagog	cały rok

	Wspólne rozwiązywanie problemów, koordynowanie działań szkolnych, rodzicielskich i społeczności lokalnej	konsultacje, rozmowy, pomoc instytucji wspierających, praca w trójkach klasowych	dyrektor, pedagog, wychowawcy, RR, instytucje wspierające szkołę	cały rok
	Stosowanie różnych form komunikacji	spotkania, rozmowy, kontakt telefoniczny, mailowy	dyrektor, wychowawcy	cały rok

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
EMOCJONALNA	Nabywanie świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	indywidualne spotkania uczniów z pedagogiem szkolnym, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	Wychowawcy	cały rok

	Kształtowanie inteligencji emocjonalnej, zdolności rozpoznawania stanów emocjonalnych swoich i innych, zdolności radzenia sobie z negatywnymi emocjami	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami podczas gier zespołowych,	wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego	
	Niwelowanie wszelkich przejawów agresji i przemocy w szkole, także cyberprzemocy, kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły, kształtowanie postaw asertywnych	lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmów o agresji i jej unikaniu, realizacja programów wychowawczych, do niwelowania wszelkich przejawów agresji i przemocy - wyciąganie surowych konsekwencji	wychowawcy, dyrektor szkoły, rodzice	cały rok szkolny
	Wskazywanie celu i sensu życia.	lekcje wychowawcze na temat poszukiwania sensu życia, refleksji nad własnym życiem, rozbudzania dążeń i aspiracji, rozwijanie u uczniów dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie	wychowawcy	cały rok
	Czuwanie nad prawidłowym rozwojem ucznia we współpracy z rodzicami, ochrona praw dziecka w sytuacji niewydolności rodziny.	prelekcje, rozmowy indywidualne z rodzicami, wskazywanie metod wychowawczych, udzielanie porad, zapoznanie z prawami osób dotkniętych przemocą w rodzinie-wskazania instytucji świadczących pomoc w sytuacjach kryzysowych uświadamianie roli czytania wspólnego /rodzice dzieciom, dzieci rodzicom/ i samodzielnego w rozwoju dzieci	Wychowawcy	cały rok

	Wychowanie przez czytanie		dyrektor, nauczyciele, rodzice	cały rok
--	---------------------------	--	--------------------------------------	----------

VIII. Zasady ewaluacji

IX. Ewaluacja zadań polega na zestawieniu wyników podjętych działań wychowawczych z oczekiwaniami początkowymi.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1. Obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. Obserwacja stopnia rozumienia i respektowania obowiązujących norm,
3. Badanie frekwencji uczniów na zajęciach i innych formach pracy i wypoczynku proponowanych przez szkołę,
4. Badanie poziomu poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów i rodziców,
5. Przeprowadzenie rozmów z uczniami i ich rodzicami dotyczących stopnia integracji w klasach, samopoczucia uczniów w zespole klasowym i bieżących problemów wychowawczych.

Profilaktyka to ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Szkolny program profilaktyki ma za zadanie wspomaganie szkolnego programu wychowawczego. Proces jego tworzenia, konstruowania i wdrażania opiera się na odpowiedniej identyfikacji problemów oraz wszechstronnej diagnozie środowiska szkolnego. Program profilaktyki proponuje przede wszystkim zdrowy, aktywny tryb życia, zapobiega uzależnieniom, przemocy, zaburzeniom emocjonalnym. Podstawą do tworzenia programu profilaktyki jest wnikliwa diagnoza środowiska szkolnego i pozaszkolnego.

Diagnoza sytuacji wychowawczej, stan profilaktyki, zasoby

Szkoła Podstawowa w Różance od wielu lat liczy około 100 uczniów oraz 25 dzieci w oddziale przedszkolnym, łącznie z zerówką. (Przedszkole: 14 dzieci, zerówka: 11 dzieci).

Ze względu na niewielką liczebność w placówkach, żaden uczeń nie jest anonimowy.

W szkole przeprowadza się diagnozy (dotyczące używek, agresji, potrzeb uczniów oraz ich funkcjonowania w szkole, jak również prowadzenia zdrowego, aktywnego trybu życia).

Na dokumentację w tym zakresie składają się:

- ankiety (skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli) i raporty z wyników;
- spostrzeżenia wychowawców na temat klas;
- zapisy w dokumentacji szkolnej pod kątem przeprowadzonych działań - dokonywane przez dyrektora szkoły, wychowawców, nauczycieli i nauczyciela - koordynatora profilaktyki; pedagoga szkolnego,
- obserwacje bieżących zachowań uczniów na terenie placówki, analiza uwag wpisanych do dziennika oraz wartości punktów dodatnich i ujemnych z zachowania;
- sprawozdania semestralne opracowywane przez wychowawców klasowych;
- plany i harmonogramy działań wychowawczych i profilaktycznych.

W trakcie konstruowania założeń programu wychowawczo-profilaktycznego oraz pomocniczych planów działań bierze się pod uwagę cykliczne badania przeprowadzane przez podmioty zewnętrzne. Należą tu:

- *Diagnoza rozpowszechnienia używania narkotyków na terenie województwa podkarpackiego oraz Gminy Wiśniowa,*
- *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wiśniowa na 2019 r.,*
- *Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiśniowa na 2019r.*

W wyniku diagnozy wyłoniono następujące obszary problemowe:

- potrzeba objęcia wsparciem dzieci w wieku przedszkolnym z uwagi na obniżony wiek szkolny (obserwacja);
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne (analiza ocen cząstkowych uczniów, spostrzeżenia nauczycieli);
- niewystarczająca komunikacja personalna na linii uczeń-uczeń (uwagi negatywne w dziennikach zajęć, spostrzeżenia nauczycieli i nauczycieli-wychowawców);
- w niektórych przypadkach nieszanowanie norm: niewłaściwe zachowania niektórych uczniów klas najstarszych na zajęciach, brak szacunku do nauczycieli, w czasie przerw oraz wyjść szkolnych, sporadycznie: zachowania agresywne u dzieci, niezdrowa rywalizacja, nietolerancja, wulgaryzmy (sposrteżenia nauczycieli, wychowawców, analiza uwag negatywnych);

- jednostkowe sięganie przez jednostki po niedozwolone używki (sposrzeżenia wychowawcy, analiza uwag negatywnych, adnotacje nt. treści rozmowy z rodzicami);
- sporadyczne wypadki (urazy) na terenie szkoły wskutek niedochowania przez dziecko należytej ostrożności (protokoły powypadkowe, adnotacje w dzienniku zajęć obowiązkowych);
- niska aktywność fizyczna uczniów i niezdrowe preferencje żywieniowe (wyniki badania ankietowego);
- preferowanie przez dzieci i młodzież kontaktów wirtualnych; niedostateczny nadzór domowników nad dzieckiem korzystającym z Internetu (analiza wyników ankiety);

W związku z powyższym, wskazane jest: poszerzenie działań na rzecz: profilaktyki uzależnień, przemocy (w tym cyberprzemocy), zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, zwracanie uwagi na niekulturalne słownictwo uczniów, szacunek do osób dorosłych jak i rówieśników, dokładnego zaznajomienia dzieci z zasadami zachowania obowiązującymi na terenie placówki, jak i z konsekwencjami wynikającymi z nierespektowania norm. Zaleca się również organizowanie szkoleń dla rady pedagogicznej (na temat potrzeb rozwojowych uczniów i ich problemów, przeciwdziałania trudnym zachowaniom, interpretowania opinii PPP), jak również stałego zaangażowania w działania profilaktyczne organu prowadzącego szkołę – w zakresie zadań wspierających wyszczególnionych w rozporządzeniach.

Zasoby, którymi dysponuje placówka to:

- przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych;
- zasoby materialne (plac zabaw, boisko szkolne, sala gimnastyczna, pracownia komputerowa z dostępem do Internetu i drukarki biblioteka).
- zasoby techniczne (wyposażenie sal lekcyjnych w laptopy i tablice interaktywne, artykuły biurowe, sprzęt fotograficzny);
- zasoby organizacyjne (kółka zainteresowań, świetlica szkolna, zajęcia wyrównujące braki edukacyjne,)

W ramach programu wychowawczo-profilaktycznego w szkole są realizowane programy:

- *MEN WYPRAWKA SZKOLNA*
- *SZKLANKA MLEKA DLA KAŻDEGO*
- *TRZYMAJ FORMĘ!*
- *NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ*

- PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA

Po jej dokonaniu określono następujące problemy:

- brak właściwych postaw i zachowań, agresja wśród uczniów;
- niska motywacja do nauki
- powiększająca się ilość dzieci z deficytami rozwojowymi;
- trudności w pełnieniu przez rodziców funkcji opiekuńczo-wychowawczej;

Problemy rodzin to częste bezrobocie, rozbitcie rodzin, korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej.

Te obszary problemowe stały się punktem wyjścia do opracowania celów i zadań w pracy profilaktycznej. Za ich realizację odpowiadają wszyscy nauczyciele a podejmowane działania mają angażować również uczniów i ich rodziców.

Podstawa prawna

- Ustawa o systemie oświaty z dn. 7.09.1991r
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 26.02.2002 r w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Cele szkolnego programu profilaktyki:

Celem programu profilaktycznego jest przygotowanie młodego człowieka do dokonywania takich wyborów, aby nie szkodziły ani jemu samemu , ani innym. Jest to pomoc w pracy nad jego samorozwojem i kształtowaniem systemu wartości.

Aby ten cel osiągnąć szkoła będzie:

- promować zdrowy, aktywny tryb życia
- informować uczniów i rodziców o skutkach uzależnień od używek i komputera
- uczyć kultury korzystania z komputera
- propagować kulturę bycia (propagować kulturalny styl zachowania się)
- wymagać stosownego stroju w szkole: (zakaz makijażu oraz malowania paznokci)
- wypracować umiejętność podejmowania właściwych decyzji
- kształtować odpowiedzialność za ochronę własnego zdrowia oraz innych
- uczyć umiejętności radzenia sobie ze stresem
- ćwiczyć zachowania asertywne i empatyczne

- wspierać rozwój fizyczny i intelektualny
- uczyć efektywnego spędzania czasu wolnego
- rozwijać zainteresowania uczniów
- wzbudzać świadomość własnych uczuć
- wzmacniać poczucie własnej wartości
- ćwiczyć umiejętność komunikacji
- ćwiczyć sposoby kontroli emocji
- uczyć sposobów rozwiązywania problemów
- kształtować postawy tolerancji , szacunku dla drugiego człowieka
- wspierać relacje – rodzic - uczeń- nauczyciel w celu tworzenia właściwego klimatu szkoły
- rozwijać umiejętności wychowawcze rodziców (pedagogizacja)

Struktura programu

Program skierowany jest do całej społeczności uczniowskiej. W szkole realizowana jest przede wszystkim profilaktyka pierwszorzędowa, której zadaniem jest przeciwdziałanie zagrożeniom, wspieranie procesu wychowania oraz identyfikacja osób będących w grupie podwyższonego ryzyka. W przypadku rozpoznania uczniów z grupy drugiej i trzeciej szkoła kieruje takie osoby do współpracujących z nią placówek.

Stosowane są następujące strategie:

- informacyjne - ich celem jest dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywanie właściwych wyborów
- edukacyjne - ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych , społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenie sobie ze stresem, samoprezentacji , rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia)
- sytuacyjne – ich celem jest symulowanie przypadków dla potrzeb wzbudzenia odpowiednich emocji, kształtowania empatii

Strategia działań ma charakter systemowy a nie jednorazowy. Program akcentuje działania skierowane do grupy niskiego ryzyka (profilaktyka pierwszorzędowa)

Metody i sposoby realizacji:

- zajęcia wychowawcze

- zajęcia w trakcie realizacji poszczególnych przedmiotów
- warsztaty
- pogadanki
- projekcje filmów
- gazetki ścienne
- rozmowy indywidualne
- zajęcia pozalekcyjne
- apele okolicznościowe
- spektakle edukacyjno-profilaktyczne
- badania ankietowe, wywiad, obserwacja

1.Działania zmierzające do kształtowania właściwych postaw i zachowań.

CELE	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Zapoznanie ze statutem szkoły i regulaminem zachowania	Egzekwowanie obowiązków ucznia określonych statutem szkoły i regulaminem zachowania	Zajęcia wychowawcze, rozmowy indywidualne	Wychowawcy pedagog
Dbłość o kulturę słowa	Eliminowanie wulgaryzmów	Zajęcia wychowawcze, rozmowy indywidualne, interwencyjne	Nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice
Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji dla innych	Uświadomienie potrzeby godnego traktowania drugiego człowieka bez względu na jego wygląd, pochodzenie itp.budzenie szacunku dla osób niepełnosprawnych	Zajęcia wychowawcze, przedmiotowe, rozmowy indywidualne, interwencyjne	Wychowawcy, Katecheta Rodzice,
Kształtowanie troski o bezpieczeństwo własne i innych, wzbudzanie empatii i	Uświadomienie zagrożeń istniejących w środowisku	Zajęcia wychowawcze, rozmowy,	Wychowawcy pedagog
Kształtowanie postawy asertywnej	Ćwiczenie umiejętności odmawiania	Warsztaty, zajęcia przedmiotowe	wychowawcy
Kształtowanie postawy szacunku dla dóbr materialnych	Przeciwdziałanie dewastacji i niszczeniu własności cudzej i	Rozmowy na zajęciach wychowawczych i indywidualne ,	nauczyciele pracownicy szkolni, rodzice

	własnej	rozmowy z rodzicami, monitoring szkoły	
Kształtowanie nawyków dbania o wygląd zewnętrzny i higienę (estetyczny strój, fryzura itp.)	Uświadomienie uczniom konieczności stosowania właściwego stroju na co dzień i podczas uroczystości okolicznościowych a także wyrabianie nawyku troski o higienę własną i otoczenia	Zajęcia wychowawcze, rozmowy indywidualne, rozmowy z uczniami i rodzicami,	wychowawcy rodzice higienistka szkolna
Uświadomienie zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z telefonów komórkowych i komputera	Propagowanie właściwego korzystania z telefonów komórkowych i komputera, uświadomienie szkodliwości ich nadużywania	Rozmowy na zajęciach wychowawczych i pedagogizacja rodziców, nowy regulamin korzystania z telefonów komórkowych w szkole	dyrektor wychowawcy rodzice
Promowanie zdrowego stylu życia	Kształtowanie świadomości dotyczącej znaczenia aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania, unikania nałogów	Zajęcia wychowawcze, filmy, rozmowy	wychowawcy, higienistka szkolna, zaproszeni specjaliści
Wzbudzanie świadomości różnych zachowań i ich skutków	Uświadomienie uczniom na czym polegają zachowania ryzykowne oraz ich skutki.	Realizacja programów profilaktycznych dot. uzależnień, przedstawienia, filmy, rozmowy	wychowawcy zaproszeni goście
Eliminowanie przemocy i agresji, w tym cyberprzemocy	Uświadomienie czym jest agresja, i jak radzić sobie ze złością. trening umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów bez agresji, uświadomienie skutków prawnych stosowania przemocy i cyberprzemocy	Rozmowy, zajęcia warsztatowe. Spotkania z rodzicami, spektakle profilaktyczne, apele porządkowe	wychowawcy katecheta rodzice pedagog

2. Działanie zmierzające do podniesienia motywacji ucznia do nauki oraz wspieranie uczniów z deficytami rozwojowymi.

CELE	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Podjęcie wysiłku	Wzmacnianie	Nagradzanie wysiłku	pedagog

intelektualnego przez uczniów	motywacji uczniów- szczególnie tych. którzy osiągają słabsze wyniki w nauce	uczniów , szczególnie uczniów słabszych (pochwała na forum klasy i szkoły, nagrody rzeczowe itp.)	nauczyciele rodzice
Rozwój samoświadomości realnej oceny	Wzmacnianie poczucia własnej wartości, uświadomienie mocnych stron i własnych możliwości	Zajęcia wychowawcze, rozmowy z uczniami i chi rodzicami, pochwała, podejmowanie przez uczniów zadań dających im szansę sukcesu	nauczyciel rodzice
Rozwój samoświadomości realnej oceny	Wzmacnianie poczucia własnej wartości, uświadomienie mocnych stron i własnych możliwości	Zajęcia wychowawcze, rozmowy z uczniami i chi rodzicami, pochwała, podejmowanie przez uczniów zadań dających im szansę sukcesu	nauczyciel rodzice
Rozwijanie zainteresowań uczniów	Angażowanie uczniów do udziału w kółkach zainteresowań	Kółka zainteresowań	Nauczyciele
Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń	Organizowanie pomocy w ramach zajęć wyrównawczych a także pomocy koleżeńskiej ;	Zajęcia dodatkowe dla uczniów z deficytami, współpraca z rodzicami	wychowawcy, dyrektor

3..Działania zmierzające do wyeliminowania trudności rodzin w pełnieniu funkcji i wychowawczo-opiekuńczej.

CELE	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Kształtowanie umiejętności wychowawczych rodziców	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom, pedagogizacja	Spotkania z rodzicami , rozmowy indywidualne, poradnictwo	wychowawcy, pracownicy PP-P
Ochrona praw dziecka w sytuacji niewydolności rodziny	Pomoc dziecku w rodzinie dysfunkcyjnej wsparcie rodziny, uświadomienie praw osoby doświadczającej przemocy	Diagnoza środowiska rodzinnego, pogadanki n/t praw dziecka, współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę	dyrektor wychowawcy Instytucje wspomagające
Integracja środowiska rodzinnego ze szkołą, wspieranie rodziny w sytuacjach problemowych	Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny , udział w organizowaniu przedsięwzięć szkolnych i klasowych	Zebrania, angażowanie rodziców do sprawowania opieki nad dziećmi w czasie uroczystości szkolnych, wycieczek, prezentacja pracy uczniów, prac rodziców, dni otwarte, praca w trójkach klasowych, wspólne wycieczki, uroczystości, spotkania integracyjne itp.	dyrektor wychowawcy
	Pomoc rodzinie w sytuacjach losowych i społecznych	Współpraca z rodziną i instytucjami wspomagającymi	dyrektor wychowawcy
	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji ich dzieci	Pedagogizacja rodziców, konsultacje z pedagogiem, wychowawcą , psychologiem	Dyrektor, wychowawcy
	Wspólne rozwiązywanie problemów- koordynowanie działań szkolnych , rodzicielskich i społeczności	Konsultacje, rozmowy, pomoc instytucji wspierających, praca w trójkach klasowych	

	lokalnej		
--	----------	--	--

	Wspólne rozwiązywanie problemów-koordynowanie działań szkolnych , rodzicielskich i społeczności lokalnej	Konsultacje, rozmowy, pomoc instytucji wspierających, praca w trójkach klasowych, Wychowawcy	Instytucje wspierające szkołę
	Korzystanie z różnych form komunikacji szkoły z rodziną	Spotkania, przekazywanie informacji przez korespondencję , telefon, strony internetowe	Dyrektor, wychowawcy pedagog

Instytucje wspierające szkołę: Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, poradnie specjalistyczne.

Ewaluacja szkolnego programu profilaktycznego

1. Ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego dokonuje się po upływie każdego roku szkolnego w celu kontroli przebiegu procesu oraz osiągniętych wyników.
2. W ewaluacji uwzględnia się opinie uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły, przedstawicieli organu prowadzącego, a także sugestie nadzoru pedagogicznego.
3. Sposoby ewaluacji:
  - ankiety przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców;
  - sprawozdanie wychowawców klas z realizacji działań wychowawczo-profilaktycznych na poziomie klas;
  - badanie opinii na spotkaniach z rodzicami oraz podczas zebrań Samorządu Uczniowskiego;
  - obserwacje przeprowadzone przez nauczycieli, analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych uczniów;
  - analiza dokumentów;
  - wypowiedzi nauczycieli na posiedzeniach Rady Pedagogicznej;
  - opinie przedstawicieli organu prowadzącego i nadzoru pedagogicznego przekazane ustnie lub pisemnie.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Różance, opracowany we współpracy z Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim od roku szkolnego 2019/2020 ma charakter otwarty; może być modyfikowany w trakcie realizacji. Podlega on monitorowaniu i ewaluacji. W każdym roku szkolnym we wrześniu zostanie opracowany dokument *Harmonogram zadań i czynności do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej w Różance* obejmujący działania zaplanowane na dany rok szkolny, w formie załącznika do programu.